

Polski Instytut
Praw Człowieka
i Biznesu

Architektura odpowiedzialności. Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka w sektorze budownictwa

---

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

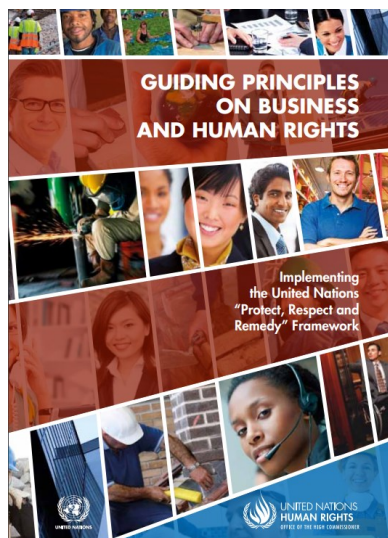
Artykuł 1

Wszystkie istoty ludzkie rodzą się wolne i równe w godności i prawach. Są one obdarzone rozumem i sumieniem oraz powinny postępować w stosunku do siebie wzajemnie w duchu braterstwa.

Artykuł 2

Każda osoba jest uprawniona do korzystania ze wszystkich praw i wolności ogłoszonych w niniejszej Deklaracji bez jakiegokolwiek różnicy, zwłaszcza ze względu na rasę, kolor skóry, płeć, język, religię, poglądy polityczne lub jakiegokolwiek inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, majątek, urodzenie lub jakąkolwiek inną sytuację (ang. *or other status*; franc. *ou de toute autre situation*).

Ponadto, nie powinno się czynić żadnego rozróżnienia na podstawie statusu politycznego, prawnego lub międzynarodowego kraju lub terytorium, do którego dana osoba przynależy, bez względu na to, czy ów kraj lub terytorium jest niepodległe, powiernicze, zależne albo poddane jakimkolwiek ograniczeniom suwerenności.

Biznes i praw człowieka

Wytyczne ONZ dot. biznesu i praw człowieka (UN Guiding Principles on Business and Human Rights)

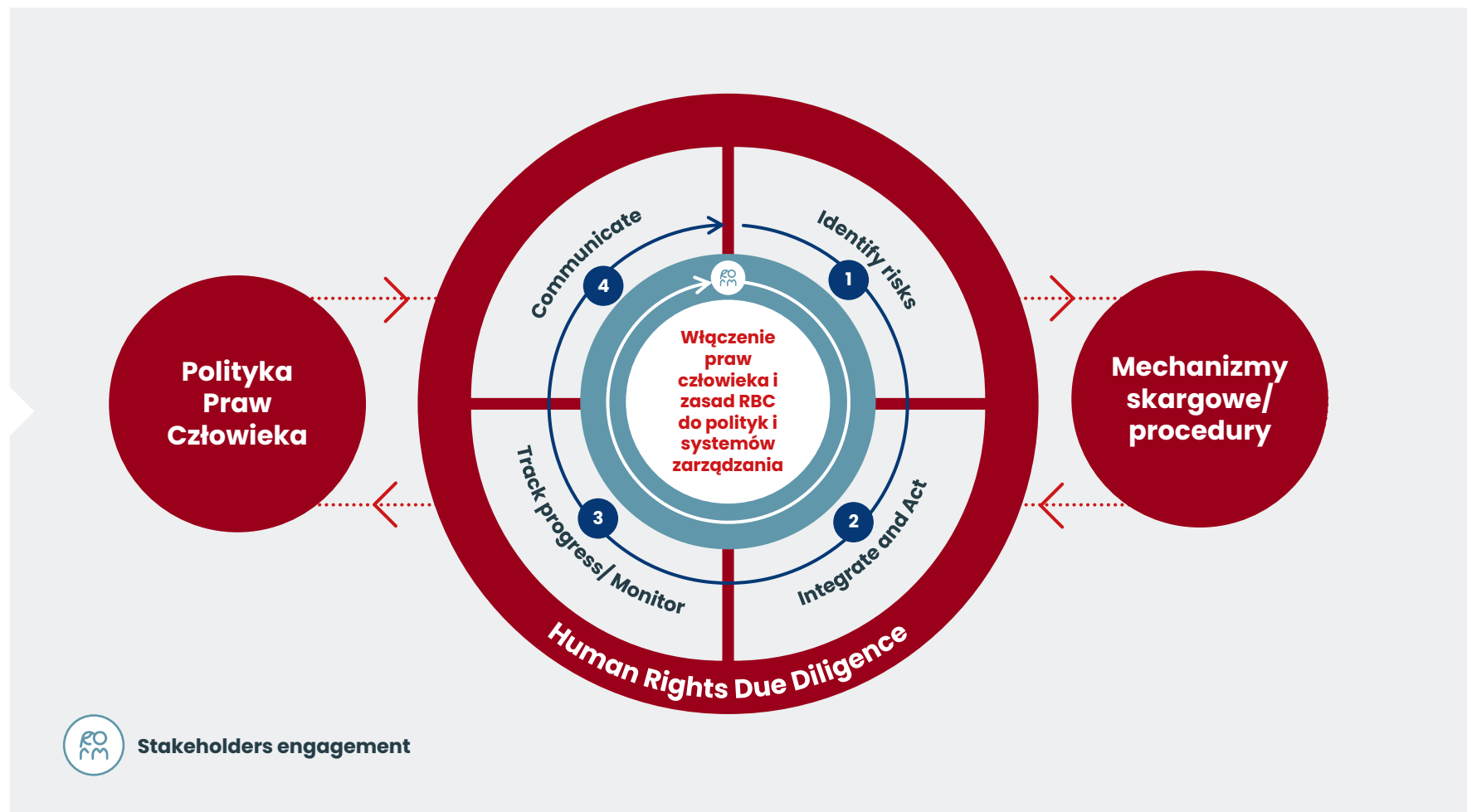
31 Wytycznych → KTO – Filary CO – Wytyczne podstawowe JAK – Wytyczne operacyjne

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW ZA POSZANOWANIE PRAW CZŁOWIEKA – ELEMENTY

FILAR I
Obowiązek
Państwa
zapewnienia
ochrony praw
człowieka

FILAR II
Odpowiedzialność
biznesu za
poszanowanie
praw człowieka

FILAR III
Dostęp do
środków
naprawczych i
zaradczych

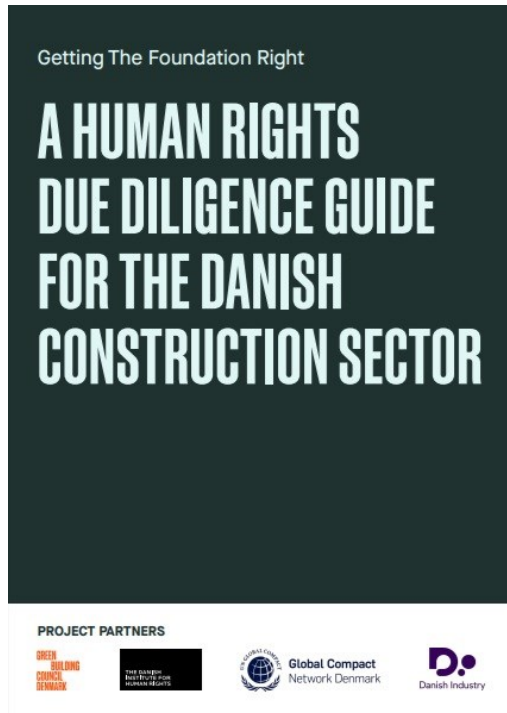

The Dignity by Design Framework

Źródło: The Dignity by Design Framework (Godność zaszyta w projekcie). A tool to guide decision-making, collaboration, mitigate risks to human rights and maximise social outcomes in the built environment.
<https://www.ihrb.org/resources/framework-for-dignity-built-environment>

Wersja polska: Cykl życia środowiska zurbanizowanego © archiwum Annabel Short. Wywiad E. Skiba z Annabel Short, „Co pomijamy? O czym zapominamy? Czego nie wiemy?” opublikowany w: Architektura & Biznes, 06.2023,
<https://www.architekturaibiznes.pl/co-pomijamy-o-czym-zapominamy-czego-nie-wiemy,26826.html>

Filar III – Procedury skargowe

Wytyczna 31: Kryteria skuteczności pozasądowych procedur skargowych

Odpowiednio
umocowane
i rzetelne
(*legitimate*)

Dostępne

Przewidywalne

Sprawiedliwe

Przejrzyste

Zgodne z prawami
człowieka

Źródło ciągłego
doskonalenia się

Oparte na
zaangażowaniu
i dialogu (także na
etapie ich
tworzenia)

Kontakt

Beata Faracik

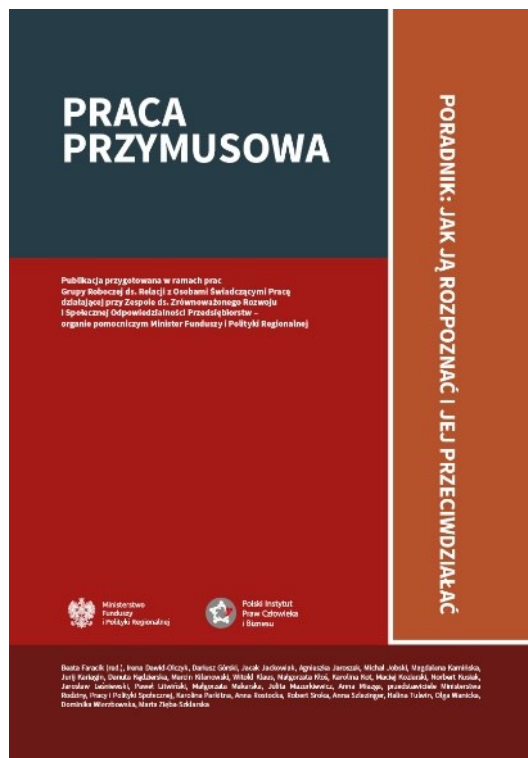
beata.faracik@pihrb.org

© PIHRB | www.pihrb.org

Polski Instytut
Praw Człowieka
i Biznesu

4. POPRAW

Jeżeli zidentyfikujesz naruszenia lub możliwości doskonalenia to wprowadź działania naprawcze i doskonalące.

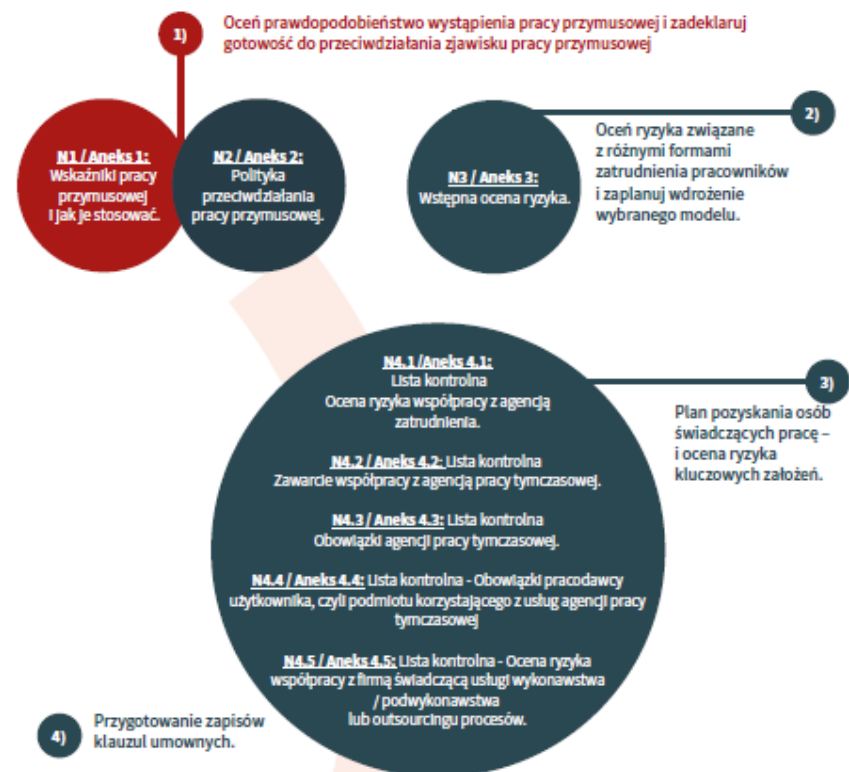

3. SPRAWDŹ

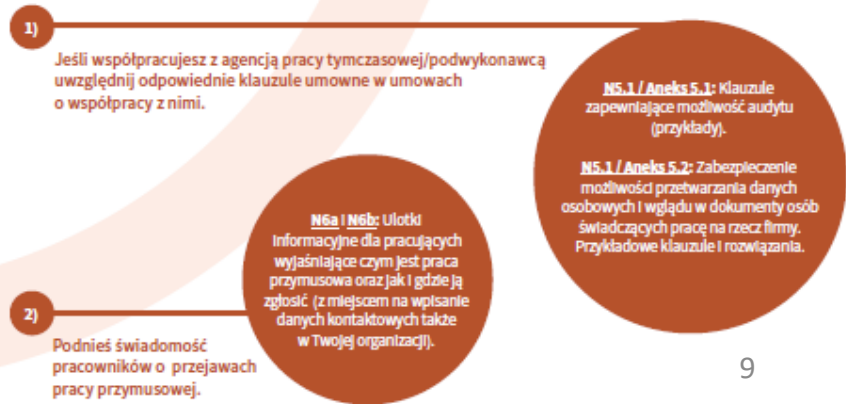
Sprawdź, czy narzędzia zostały prawidłowo wdrożone i czy nie dochodzi do naruszeń. Sposoby pozyskiwania informacji o potencjalnych naruszeniach zakazu pracy przymusowej, w tym m.in.

1. ZAPLANUJ

2. WYKONAJ

<https://pihrb.org/praca-przymusowa>

<https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/grupa-robocza-ds-relacji-z-osobami-swiadczacymi-prace>